

Streszczenie: Niniejszy artykuł dotyczy oceny zagrożenia upadłością Neonet SA, a jego głównym celem jest weryfikacja zasadności złożenia wniosku o upadłość z zastosowaniem modeli dyskryminacyjnych. Aby osiągnąć zamierzony cel badawczy, opisano sposób prognozowania upadłości, wybrane modele dyskryminacyjne zagraniczne i krajowe oraz wykonano analizę dyskryminacyjną badanej spółki. Z przedstawionych wniosków wynika, iż pismo o upadłość zostało złożone bezzasadnie. Obecnie spółka jest w restrukturyzacji.

Słowa kluczowe: Neonet SA, upadłość, restrukturyzacja, modele dyskryminacyjne

© 2024 Patrycja Śliwka

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

Cytuj jako: Śliwka, P. (2024). Ocena zagrożenia upadłością Neonet SA. W: M. Biernacki, R. Kowalak (red.), *Rachunkowość* (s. 140-146). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

1. Wstęp

Badana spółka Neonet SA przez lata działała na rynku bez większych zawirowań finansowych, dlatego dużym zaskoczeniem były pojawiające się w grudniu 2023 roku na wielu portalach internetowych artykuły o podejrzaniach związanych z jej upadłością. W publikacjach powiadamiano o złożeniu przez zarząd wniosku upadłościowego do Sądu Rejonowego Wrocław-Fabryczna. W związku z tym, że jednostka nie informowała publicznie o kłopotach, w Internecie zaczęły ukazywać się teksty z różnymi opiniami na temat Neonet SA. Po pojawieniu się kilku pierwszych zarząd spółki postanowił odnieść się do powstałych pogłosek. W oświadczeniu tłumaczył, że do sądu zostały złożone dwa wnioski: jeden o postępowanie restrukturyzacyjne i drugi o postępowanie upadłościowe. Jak twierdziły władze spółki, drugi wniosek został wysłany tylko jako forma zabezpieczenia, jeśli pierwszy zostałby odrzucony. W dalszej części oświadczenia można wyczytać, że wniosek o restrukturyzację został przyjęty, a co za tym idzie, wniosek o ogłoszenie upadłości nie będzie dalej procedowany. Zarząd przedsiębiorstwa tłumaczył swoje poczynania chęcią dalszego rozwo-

ju, a strategia postępowania restrukturyzacyjnego miała poprawić sytuację firmy, czyli m.in. pozwolić spłacić dotychczasowych wierzycieli oraz zapewnić stabilizację na przyszłość (Money.pl, 2023, 1 grudnia).

Głównym celem opracowania jest weryfikacja, czy decyzja o wysłaniu wniosku o postępowanie upadłościowe była zasadna. W artykule opisano istotę oraz metody prognozowania upadłości, które są najczęściej używane do badań prognozujących bankructwa jednostek. Następnie przedstawiono analizę zagrożenia upadłością Neonet SA z zastosowaniem modeli dyskryminacyjnych oraz wnioski, które zostały wyciągnięte na podstawie uzyskanych wyników. Na potrzeby artykułu postawiono tezę, że Neonet SA złożył bezzasadnie wniosek do sądu o ogłoszenie upadłości.

2. Istota prognozowania upadłości

Pierwsze wzmianki w historii dotyczące prognozowania upadłości przedsiębiorstw na świecie pojawiły się już w latach 30. XX wieku (Herman, 2018, s. 199). Kończył się wówczas wielki kryzys gospodarczy, szereg przedsiębiorstw bankrutowało, więc wzrosło zapotrzebowanie na narzędzie, które pozwoli przewidzieć upadłości jednostek. Zaczęto opracowywać teorie na temat upadłości. W dzisiejszym dynamicznie zmieniającym się świecie przedsiębiorstwa również muszą zmagać się z wieloma trudnościami związanymi z przetrwaniem na rynku. Nie każdemu się to udaje i wówczas zarząd ma obowiązek złożyć wniosek o restrukturyzację lub upadłość. Podstawową zasadą obrotu gospodarczego jest wywiązywanie się przez przedsiębiorców ze zobowiązań (Flaga-Gieruszyńska, 2004, s. 1). Jeśli nie są w stanie spełnić tego warunku, szczególnie w dłuższym okresie, wówczas muszą poważnie zastanowić się, czy jest jeszcze sens prowadzenia dalszej działalności, czy też należy rozpocząć likwidację, zanim powstanie konieczność złożenia wniosku o upadłość.

Upadłość można definiować w aspekcie zarówno ekonomicznym, jak i prawnym. A. Banach-Kobyra stwierdza, że upadłość w ujęciu ekonomicznym jest to brak spłaty zobowiązań ciężących na przedsiębiorstwie, który łączy się z brakiem perspektywy na poprawę sytuacji ekonomicznej podmiotu (2017, s. 214). W ujęciu prawnym upadłość oznacza sytuację, w której przedsiębiorstwo nie może uregulować wszystkich roszczeń swoich wierzycieli, a postępowanie upadłościowe zapoczątkowuje ogłoszenie przez sąd upadłości przedsiębiorstwa, co ma na celu pomóc dłużnikowi (Kozioł i Włodarczyk, 2022, s. 2). Często w literaturze pojawiają się określenia „bankructwo” i „upadłość”, które przez wiele osób są stosowane zamiennie, lecz jest to błąd. Termin „bankructwo” jest używany w ekonomii, natomiast „upadłość” – w prawie. Bankructwo, w uproszczeniu, występuje, gdy przedsiębiorstwo zmagają się z problemami finansowymi – niewypłacalnością lub stratą, które zmuszają jednostkę do zakończenia działalności. Jeśli jednak zarządzający znajdą sposób na spłacenie długów ze źródeł zewnętrznych, sprawa nie trafia do sądu, a co za tym idzie, nie zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe. Z kolei upadłość ma miejsce wtedy, gdy przedsiębiorstwo wskutek licznych niepowodzeń nie jest w stanie

w żaden sposób spłacić długów i sprawa trafia do sądu. To sąd upadłościowy gospodarczy decyduje, co zrobić w danej sytuacji z jednostką. Według E. Mączyńskiej i S. Morawskiej upadłość oznacza konieczność upłynnienia majątku przedsiębiorstwa upadłego w celu zaspokojenia, w większości przypadków tylko częściowych, roszczeń wierzycieli (2015, s. 75). Dzieje się tak, ponieważ najczęściej wartość długów jednostki przewyższa wartość likwidacyjną majątku upadłego podmiotu.

Jeśli przedsiębiorstwo decyduje się na wszczęcie procesu upadłościowego, musi złożyć specjalny wniosek wraz z odpowiednią dokumentacją o swojej sytuacji finansowej do sądu upadłościowego, który rozpatrzy pismo i zdecyduje, czy jednostka może rozpocząć ten proces. W skład sądu upadłościowego wchodzi trzech sędziów zawodowych. Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe sąd może odrzucić wniosek o upadłość, w przypadku gdy:

- a) opóźnienie w realizacji zobowiązań nie przekracza trzech miesięcy,
- b) suma zaległości w realizacji zobowiązań nie przekracza 10% wartości bilansowej przedsiębiorstwa dłużnika.

Jak twierdzi K. Bauer, upadłość można uznać jako społeczny problem, ponieważ jej skutki oddziałują na wielu uczestników życia gospodarczego, a nie tylko na właścicieli jednostki upadłej (2009, s. 23). Według T. Cebrowskiej upadłość ma miejsce, kiedy dłużnik jest niewypłacalny, a dzieje się tak w sytuacji:

- a) trwałego zaprzestania obsługi zadłużenia,
- b) ujemnego kapitału własnego (2006, s. 602).

3. Modele upadłościowe

Z badań przytoczonych przez R. Kowalaka wynika, że najpowszechniej używanymi narzędziami do poszukiwania syntetycznych mierników oceny zagrożenia upadłością przedsiębiorstwa są modele dyskryminacyjne (2003, s. 113). Można je podzielić na dwie główne grupy: jednowymiarowe oraz wielowymiarowe. Modele dyskryminacyjne jednowymiarowe powstały zaraz po wielkim kryzysie, który przypadł na koniec lat 20. XX wieku. Za ich prekursora uważa się P. Fitzpatricka. Jego model opierał się na stwierdzeniu, że zagrożenie upadłością można ocenić na podstawie dwóch mierników: kapitału własnego oraz wskaźnika rentowności kapitału własnego (Kowalak, 2022, s. 56). Z kolei modele dyskryminacyjne wielowymiarowe pojawiły się dopiero w latach 60. XX wieku, a za ich pomysłodawcę uważa się E.I. Altmana. Obecnie w literaturze można znaleźć wiele różnych modeli dyskryminacyjnych zarówno zagranicznych, jak i polskich. Do najczęściej wymienianych modeli jednowymiarowych, poza modelem Fitzpatricka, zalicza się model W.H. Beaver, który powstał w 1966 roku w Stanach Zjednoczonych, oraz P. Weibela z 1971 roku. Do badania spółki Neonet SA zostały użyte modele dyskryminacyjne wielowymiarowe R. Tafflera, E. Mączyńskiej i A. Hołdy.

Model R. Tafflera (1982)

$$Z = 0,53x_1 + 0,13x_2 + 0,18x_3 + 0,16x_4,$$

gdzie: x_1 – zysk brutto/ zobowiązanie krótkoterminowe, x_2 – aktywa obrotowe/ zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, x_3 – zobowiązania krótkoterminowe/ aktywa ogółem, x_4 – (aktywa płynne – zobowiązania krótkoterminowe)/ przychody ze sprzedaży – zysk brutto – amortyzacja).

W tym modelu wartość graniczna jest równa 0.

Model E. Mączyńskiej (1994)

$$Z = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10,00x_3 + 5,00x_4 + 0,30x_5 + 0,10x_6,$$

gdzie: x_1 – nadwyżka finansowa/zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, x_2 – aktywa ogółem/zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, x_3 – zysk brutto/ aktywa ogółem, x_4 – zysk brutto/ przychody ze sprzedaży, x_5 – zapasy/ przychody ze sprzedaży, x_6 – przychody ze sprzedaży/aktywa ogółem.

Wartości graniczne:

$Z < 0$ – zagrożenie niewypłacalnością,

$0 < Z < 1$ – małe zagrożenie upadłością,

$Z > 1$ – brak zagrożenia niewypłacalnością.

Model A. Hołdy (1998)

$$Z = 0,605 + 0,681x_1 + 0,0196x_2 + 0,157x_3 + 0,00969x_4 + 0,000672x_5,$$

gdzie: x_1 – aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe, x_2 – zobowiązania ogółem/aktywa ogółem, x_3 – przychody ze sprzedaży/aktywa ogółem, x_4 – zysk netto/aktywa ogółem, x_5 – zobowiązania krótkoterminowe $\times$ 360/koszty sprzedanych produktów,

Wartość graniczna jest równa 0.

4. Charakterystyka przedsiębiorstwa Neonet SA

Neonet SA jest wrocławską spółką, która działa na rynku pod tym szyldem od 2003 roku, ale swoje początki miała już w latach 90. XX wieku jako firma M&M. Neonet to sieć sklepów posiadająca w swojej ofercie produkty z kategorii RTV, AGD, IT, akcesoria oraz multimedia, a także oferuje pakiet usług okołosprzedażowych, m.in. transport zakupów czy montaż zakupionego sprzętu. Przedsiębiorstwo stale się rozwijało. Do tej pory w całej Polsce ma otwartych blisko 260 salonów sprzedaży oraz sklep internetowy. Neonet jest jednym z liderów na polskim rynku w branży

RTV i AGD. Aktualnie firma zatrudnia blisko 2700 pracowników. Została wyróżniona wieloma nagrodami, takimi jak Srebrny Laur Konsumenta, Najwyższa Jakość QI, Solidny Pracodawca Roku oraz innymi o niższej randze.

5. Analiza zagrożenia upadłością Neonet SA

Analiza zagrożenia upadłością Neonet SA bazuje na sprawozdaniach finansowych pobranych z bazy danych EMIS. Spółka została poddana badaniom z zastosowaniem trzech wcześniej opisanych modeli. Pod uwagę wzięto lata 2020-2023.

Model R. Tafflera

Wartości Z-score w poszczególnych latach prezentują się następująco:

- a) 2020 – 0,25,
- b) 2021 – 0,27,
- c) 2022 – 0,27,
- d) 2023 – 0,25.

Wartością graniczną tego modelu jest 0, więc, jak można zauważyć, spółka nie wykazuje żadnego zagrożenia związanego z upadłością, a jej sytuacja finansowa jest stabilna, jeśli wziąć pod uwagę zbliżone wartości w każdym badanym roku.

Model E. Mączyńskiej

Wartości Z-score w kolejnych latach wynosiły:

- a) 2020 – 0,69,
- b) 2021 – 1,00,
- c) 2022 – 0,79,
- d) 2023 – 0,39.

Model Mączyńskiej również nie wykazuje zagrożenia upadłością, ponieważ żaden wynik nie był niższy od zera. Ewentualnie w latach 2020, 2022 i 2023 występuje małe zagrożenie upadłością. W trzech ostatnich latach widać tendencję spadkową wyniku, co może jedynie sugerować, aby przyrzeć się sytuacji i znaleźć powody tego spadku. Mimo to firma finansowo nadal jest stabilna.

Model A. Hołdy

W ostatni modelu brany pod uwagę wyniki Z-score prezentują się tak oto:

- a) 2020 – 1,82,
- b) 2021 – 1,89,
- c) 2022 – 2,00,
- d) 2023 – 1,98.

Wartość graniczna w modelu Hołdy, tak samo jak w modelu Tafflera, wynosi 0, więc – na co wskazują przedstawione wyniki – Neonet SA nie jest zagrożony upadłością, a jego sytuacja finansowa jest stabilna.

6. Zakończenie

Podsumowując, należy stwierdzić, że Neonet SA nie miał podstaw, aby obawiać się upadłości, chociażby dlatego że nie wystąpiły w przeszłości podmiotu wydarzenia, wskutek których nie byłby on w stanie spłacać długów. Oznacza to, że teza postawiona na początku artykułu jest zweryfikowana pozytywnie, czyli spółka bezzasadnie złożyła wniosek o upadłość do sądu. Jej sytuacja finansowa jest stabilna, co potwierdzają badania przeprowadzone w niniejszym opracowaniu. Postanowienie zarządzających o wszczęcie restrukturyzacji może przyczynić się do poprawy finansów badanego podmiotu i zapobiec spadkowej tendencji wyniku, którą można zauważyć w modelu Mączyńskiej.

Literatura

- Banach-Kobyra, A. (2017). Prognozowanie upadłości przedsiębiorstw jako narzędzie monitorowania zaistnienia sytuacji kryzysowych. *Przedsiębiorstwo we Współczesnej Gospodarcie – Teoria i Praktyka*, 22(3), 213-230. DOI: 10.19253/rem.2017.03.015
- Bauer, K. (2009). *Zarządzanie informacjami w procesie upadłościowo-naprawczym przedsiębiorstw*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Cebrowska, T. (red.). (2006). *Rachunkowość finansowa i podatkowa*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Flaga-Gieruszyńska, K. (2004). *Prawo upadłościowe i naprawcze*. C.H.Beck.
- Herman, S. (2018). Analiza porównawcza zdolności predykcyjnej wybranych metod prognozowania upadłości przedsiębiorstw. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 80(3), 199-216. <https://doi.org/10.14746/rpeis.2018.80.3.16>
- Kowalak, R. (2022). *Analiza finansowa. Przewidywanie bankructwa i trudności finansowych. Teoria, przykłady i zadania*. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- Kowalak, R. (2003). *Ocena kondycji finansowej przedsiębiorstwa*. Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o.
- Kozioł, O. i Włodarczyk, J. (2022). Wpływ upadłości przedsiębiorstwa na zadowolenie z pracy i płacy u nowego pracodawcy – studium przypadku. *Studies in Risk and Sustainable Development*, (396). DOI: 10.22367/srsd.2022.396.06
- Mączyńska, E. i Morawska, S. (2015). *Efektywność procedur upadłościowych. Bankructwa przedsiębiorstw Katharsis i nowa szansa*. Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej.
- Money.pl. (2023, 1 grudnia). *Neonet ma poważne kłopoty. Jest oświadczenie spółki*. Pobrano 10 stycznia 2024 z <https://www.money.pl/gospodarka/neonet-zlozyl-wniosek-o-upadlosc-jest-oswiadczenie-spolki-6969027599952384a.html>
- Money.pl. (2023, 3 grudnia). *Kłopoty Neonet. Są nowe informacje*. Pobrano 7 stycznia 2024 z <https://www.money.pl/gospodarka/klopoty-popularnej-sieci-sa-nowe-informacje-6969857217166208a.html>
- Neonet.pl. (b.d.). *O nas*. Pobrano 7 stycznia 2024 z <https://www.neonet.pl/o-nas.html>
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535)

Assessment of the Threat of Bankruptcy of Neonet S.A.

Abstract: This article examines the bankruptcy of Neonet S.A. The main goal is to verify the validity of filing a bankruptcy petition by the audited company using discriminatory models. For this purpose, the article presents the idea of the company's discriminant analysis, which would confirm the thesis formulated in the article. The proposed research shows that Neonet S.A. filed the bankruptcy petition unjustifiably.

Keywords: Neonet S.A., discriminant analysis, models of bankruptcy, essence of forecasting